

Carry van Bruggen

PIETJES ONDERGANG

(fragment)

Nu was 't de eerste avond, dat Pietje zonder een enkel breimeissie zat. In niet veel meer dan een jaar tijd was haar vroeger gezien en gezeten schooltje finaal verlopen. 't Oudejaar was voorbijgegaan, 't nieuwe begonnen, zonder dat zich de aard van het getij gewijzigd had, nu was 't een Februari-avond met kletsregen en bulderwind, dat 't wel November had kunnen wezen.

Het was de eerste avond, dat Pietje alleen zat, in het laagvakkige rommelhok, dicht bij de kachel, die uitsmeulend de killende kamer vuns doorstok. Nog dieper was ze weggezakt in versuffing, en vervuilder, 't laatste sprankje reinheidsbenul en zelf-respect gestikt onder wat er de laatste weken over haar heen was geslagen. Gerrits dood had haar rauw aangegrepen, schoon ze kostwinner noch vriend in hem verloor, en 't huilebalken, dat ze had gedaan, de dagen na 't sterfgeval, 't snotterend verheerlijken van Gerrit z'n vroolijkheid en z'n goeie hart, hoewel door geburen en kennissen spottend misprezen, kwam oprecht voort uit haar goedig-sentimenteel gemoedje. Tante Mietje had van de schrik op slag een nieuwe beroerte gekregen en een erge ditmaal, die haar de heele linker lichaamshelft had lamgeslagen. Weken aaneen lag ze alweer te bed en Pietje, den eersten keer dat ze haar was gaan opzoeken, had 't haast op 'r ontredderde zenuwen gekregen van schrik om dat in scheeve verzakking nog akeliger grijnzende bakjesje van de bes en ze was er niet meer durven komen.

Kort daarop was weduwe Van Leeuwen in de kraam gekomen van een dooien jongen, na een zware bevalling, waaruit ze nog lang niet was opgekrabbeld. Zoodra 't mocht van den dokter was Pietje haar gaan opzoeken, dagelijks haast, maar, licht- en menschenschuw, tegen schemer alleen, en in 't donkere opkamertje, waar de trieste kraamvrouw lag, hadden ze dan de eigen en mekaars misère zitten belamenteeren.

Want de weduwe vreesde, dat ze na dit gevalletje wel nooit meer nette commesaals zou krijgen; bij d'r vader hoefde ze niet aan te komen en Piet kwam pas los tegen 't komende najaar. En dan nog, als-ie loskwam, zonder werk en zonder centen op de keien stond? Nou-dat 't kind toch dood was wou ze niet eens meer trouwen. Ze zweeg dan weer, gauw moe, na de uitputting der lange kraambedweken, waaruit geen goede voeding haar ophielp, ze sloot de omwalde oogen in 't vervallen gezicht en lag